

zoutmeter gemeten was³²⁵).

Behalve voorschriften omtrent de hoeveelheid zout die verkocht mocht worden, het aanwijzen van een plaats daarvoor, het tegen gaan van tussentijdse prijsverhogingen en de controle op vreemdelingen, die zout verkochten, bestond er ook een kwaliteitscontrole. Het oudste keurboek spreekt hier nog niet over, maar uit latere keuren blijkt dat 'asszout' (= week zout) en 'clijn zout' (= zout, gewonnen uit een soort veen) alleen met toestemming van de baljuw verkocht mocht worden. De baljuw, of de leden van het stadsbestuur, moesten ook toestemming geven voor de verkoop van zout, dat gezoden was van 'grauwe zel', ook een soort veen. Wie baaizout, afkomstig van de Franse westkust, wilde verkopen, was verplicht hier een rode vlag bij te plaatsen, terwijl Schots zout met een groene vlag gemarkeerd moest worden³²⁶).

Niet alleen op zout, maar ook op levensmiddelen oefende de overheid een prijs- en kwaliteitscontrole uit. Wij zullen hier niet verder uitvoerig op ingaan en volstaan met het signaleren van een dergelijke controle bij bakkers, slagers, vis- en boterverkopers. De bakkers waren verplicht hun brood te merken met stippen, afhankelijk van de prijs waarvoor het brood verkocht mocht worden³²⁷). Het gewicht van het brood werd gecontroleerd door broodwegers, die te allen tijde bevoegd waren dit te controleren³²⁸). De ambtenaren die belast waren met het opsporen van overtredingen tegen de keuren betreffende handel en bedrijf, werden 'vindere' genoemd. Wij hebben reeds gezien dat er een gezworen zoutmeter en broodwegers bestonden, die namens het stadsbestuur een controlerende functie hadden. In het oudste keurboek worden de vindere alleen genoemd bij de bepalingen betreffende de verkoop van vlees en vis³²⁹).

Als laatste onderwerpen van handel en bedrijf willen wij nog de windmolens en de textielindustrie noemen. Het gebruik van windmolens en de daarvoor geldende tarieven waren ook door de overheid vastgesteld. Zo was het alleen aan poorters toegestaan om te malen of dit voor zich te laten doen³³⁰). Dit werd omschreven als het gebruik maken van 'der stede wint'. De wind was oorspronkelijk een grafelijk recht, maar was in 1402, tezamen met een aantal andere grafelijke inkomsten aan de stad afgestaan³³¹). De molenaars waren gebonden aan een maximum tarief en het was hun verboden op zon- en feestdagen te malen³³²).

Latere toevoegingen in het keurboek gelastten de molenaars hun molens te omheinen met het oog op de veiligheid van varkens